

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Ömer ÇELİK** tarafından Anayasa'nın 98. Maddesi ve Meclis İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını dilerim.

Özdal ÜÇER
Van Milletvekili

Van'ın Başkale (Elbağ) ilçesine bağlı Albayrak (Dêr) köyünde 1400'lü yıllarda yapıldığı bilinen Ermenilere ait Aziz Bartholomeus Manastırı, Büyük Zap Vadisi'ne bakan bir tepe üzerine kurulmuştur. Kilise kısmı ile ve jamaton kısmı aynı tarihte inşa edilen manastır, doğu-batı doğrultusunda uzanan dikdörtgen bir alana oturmaktadır. Doğudaki kilise ile batıdaki jamaton bütün olarak ele alınmıştır. Batı cephenin ortasında anıtsal bir giriş yer almaktadır. Üstten sivri kemerli bir alınlıkla vurgulanmış olan portal, dikdörtgen çerçeve içerisinde, köşelerden sütuncelerle sınırlandırılmış, sivri kemerli bir girinti teşkil etmektedir. Bunun ortasında basık kemerli kapı açıklığı bulunmaktadır. Asıl portal girintisinin alınlık kısmında iki süvarinin mücadelesi kabartma olarak verilmiştir. Üstteki alınlıkta ise, tanrı ve melekler tasvir edilmiştir. Tanrı, altı meleğin taşıdığı bir tahtta oturur vaziyette verilmiştir. Ayrıca Tanrı'nın omuzlarında güvercinler, ayaklarının altında aslan figürleri bulunmaktadır. Kare planlı jamaton, yanlardan karşılıklı atılmış dört kemer üzerine oturan çapraz tonozla örtülmüştür. Kemerler dışındaki örtü günümüzde yıkılmış durumdadır. Buradan bir kapı vasıtasıyla geçilen Kilise, merkezi kubbeli ve haç planlıdır. Doğudaki apsis beş kemerli olup, yanlarında papaz hücreleri yer almaktadır. Merkezi kubbe ve haç kollarının örtüleri yıkılmış olup, dıştan yüksek bir kasnak ve konik bir külahla vurgulandığı eski resimlerden anlaşılmaktadır. Yapının tamamında düzgün kesme taş malzeme kullanılmıştır. Kiliseyle jamaton kısmının bütün olarak ele alınması yanında, batı cephedeki portalde yer alan figürlü plastik, yapının önemli yanlarını oluşturmaktadır.

Böylesine önemli tarihsel ve kültürel özelliklere sahip olmasına rağmen 1990'lı yıllarda Özel Hareket Timleri tarafından üs olarak kullanılan manastır şimdi tamamen yıkılma tehlikesiyle karşı karşıyadır. 33 yıl boyunca Albayrak Karakolu'nun sınırları içerisinde bulunan manastır, mevcut karakol yeni yapılan kalekola taşınınca karakolun bulunduğu alanın bir bölümü Kültür Bakanlığı'na bir bölümü ise Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilmiştir.

Bu bağlamda;

1-Aziz Bartholomeus Manastırı hala neden restorasyona tabi tutulmamaktadır? Böylesine muazzam bir yapının tamamen yok olmasının insanlık tarihine kara bir leke olarak geçeceği neden göz ardı edilmektedir?

2-Restorasyonla ilgili yılların heba edildiği gerçeği göz önüne alındığında; Bakanlığınızın 2015 yılı programında bu Manastırın restorasyon işlemine tabi tutulması ile ilgili bir çalışma mevcut mudur?

61170

3-Böyle bir çalışma mevcut değil ise; Bu Manastırın restorasyonu için cüzi bir kaynak bile yetecekken, Bakanlığınızın devasa bütçesinden böyle bir kaynak ayrılmaması, *dünya kültür ve tarih miraslarının korunması zorunluluğu* karşısında nasıl açıklanabilir?

4-Henüz restorasyon çalışması başlatılmamış olsa bile; bakanlığınızın yereldeki birimleri tarafından (tespit amaçlı) Manastırın durumu ve tahribatı ile ilgili herhangi bir inceleme yapılmış mıdır? Yapılmışsa; halihazırda Manastır ne durumdadır?

5-Yapılan tahribatın zamanı konusunda bir tespit yapılmış mıdır? Bu tahribatın ne kadarı yakın zamanda (son 30 yılı kapsayacak şekilde) gerçekleşmiştir?